

пери: види, особливості клініко-лабораторних етапів застосування, показання і протипоказання», «Контроль інфекції в стоматологічних клініках», «Рецесія ясен».

Під час обговорення доповідей велика увага приділялась аналізу ускладнень упродовж ортодонтичного лікування з використанням знімної та незнімної апаратури (хвороб твердих тканин зубів – гіперестезія, демінералізація емалі, некроз пульпи, резорбція коренів зубів, ускладнення хронічних періодонтитів; хвороб тканин пародонта – гінгівіт, рецесія ясен, деструкція міжальвеолярних перегородок; хвороб слизової оболонки порожнини рота – гіперемія, травматичні ерозії, гіперкератоз, алергічний стоматит). Це ефективно впливає на формування власного клінічного досвіду і професійного мислення, коли лікар зобов'язаний обрати правильну тактику.

Клінічні ординатори кафедри також присутні на засіданнях Полтавського осередку Асоціації ортодонтів України, де представляють свої доповіді викладачі кафедри додипломної та післядипломної освіти лікарів-ортодонтів, дитячі стоматологи, лікарі-ортодонти з приватних стоматологічних закладів, міської дитячої стоматологічної поліклініки. Досвід спілкування з практичними лікарями-ортодонтами дає можливість ординаторам засвоїти нові знання з прийняття клінічних рішень, удосконалювати професійні вміння в установленні діагнозу, виборі методів обстеження та сучасних підходів до механіки лікування, поглиблювати знання етики, збагачуватися досвідом спілкування в команді лікарів.

Основа післядипломної освіти – самостійна робота, тому клінічні ординатори мають бути готовими до цього. Акценти в навчанні зміщені в практичну площину, важливішає роль самостійної поглибленої підготовки на кожному році навчання. Важлива форма вдосконалення самостійної роботи на кафедрі – участь у науково-практичних конференціях за фахом «Стоматологія» і «Ортодонція», що викликає зацікавленість до тієї чи іншої науково-клінічної проблеми й експериментальної роботи. Клінічні ординатори протягом навчального року відвідали 2 Український ортодонтичний конгрес (м. Київ), стоматологічну виставку МЕДВІН:ЕкспоСтомат, взяли участь у роботі секції «Ортодонція» на лекторії для практичних лікарів (м. Київ). Участь у наукових конференціях посилює пізнавальну активність клінічних ординаторів, готує до майбутньої науково-дослідницької діяльності, додає самовпевненості та рішучості. Кафедра володіє інформацією про систему навчання ортодонції в різних країнах.

Багаторічний досвід роботи кафедри ортодонції переконливо показав, що впровадження нових форм навчання клінічних ординаторів створює умови для розширення кругозору особистості лікаря, професійного клінічного мислення, необхідного в самостійній роботі. Завдяки впровадженню в навчання новітніх технологій клінічні ординатори з Йорданії, Еритреї, Судану, Грузії, Єгипту, Палестини, Тунісу, Ірану та інших країн, які навчаються на кафедрі, успішно складають іспит у своїх країнах і влаштовуються працювати за фахом «Ортодонція».

#### Список використаних джерел

1. Гаврильєва К.Г. Роль інноваційних технологій у процесі навчання у вищій школі // К.Г. Гаврильєва, В.Г. Костенко // Матеріали навчально-методичної конференції «Інноваційні освітні технології у підготовці медичних кадрів». – Полтава, 2010. – С. 27-28.
2. Римар М.П. Зміст здорового способу життя як цінності в сучасному суспільстві // М.П. Римар, С.В. Кіприч // Матеріали навчально-методичної конференції «Формування здорового способу життя студентів-медиків засобами освіти». – Полтава, 2011. – С. 52-54.

## ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ З ЕПІДЕМІОЛОГІЄЮ

**Дубинська Г.М., Лимаренко Н.П., Коваль Т.І., Ізюмська О.М., Полторапавлов В.А., Боднар В.А., Котелевська Т.М., Прийменко Н.О., Сизова Л.М., Руденко С.С., Здор О.І.**

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

*Розглянуто питання використання сучасних методів оцінювання якості знань студентів – тестовий контроль, вирішення ситуаційних завдань, метод практичного тренінгу, підготовка до ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок-2».*

*The use of modern methods such as test control, solving situational problems, method of practical training and preparation for a Licensing Integrated Examination “Krok-2” for assessing the quality of students’ knowledges is considered in the article.*

**Ключові слова:** тестовий контроль, ситуаційні завдання, інтегрований іспит «Крок-2», моніторинг.

Основна вимога до вищої освіти на сучасному етапі – орієнтація на розвиток особистості, яка здатна самостійно розв'язувати загальнонавчальні, соціально-економічні проблеми. Упровадження нових стандартів вищої медичної освіти передбачає збільшення кількості годин позааудиторної роботи, що дозволить студентам розкрити свій творчий потенціал і, безумовно, вплине на формування професійної компетентності [1; 4]. Важливим критерієм забезпечення якості освіти у вищих навчальних закладах є контроль знань студентів, оскільки результати оцінювання мають значний вплив на формування професійних навичок і майбутню кар'єру студентів [3].

В умовах навчання студентів за кредитно-модульною системою, коли великий обсяг інформації треба засвоювати самостійно, великого значення набувають різні форми оцінювання як невід'ємний компонент процесу діагностування навчальних успіхів студентів. Провідна мета контролю – визначення якості засвоєння студентами навчального матеріалу, ступеня відповідності вмінь і навичок цілям і завданням теми заняття. Якісне оцінювання знань дозволяє студентам визначитися, наскільки вони досягли запланованих навчальних результатів, отримати певний зворотний зв'язок, який супроводжуватиметься порадами щодо освітнього процесу [2]. Поліпшення якості підготовки спеціалістів має бути забезпечене надійним зворотним зв'язком, що реалізується через навчальну діяльність студентів, контроль якої є важливою методичною проблемою.

Відомо, що основними функціями оцінювання навчальних досягнень студентів є контрольна, навчальна, діагностувальна і виховна.

Одним із методів контролю якості підготовки студентів є тестування. Застосування цього методу стимулює регулярну навчальну роботу студентів протягом семестру і має низку переваг порівняно з традиційними формами і методами, а саме: дозволяє раціональніше використовувати зворотний зв'язок зі студентами і визначати результати засвоєння матеріалу, зосередити увагу на питаннях недостатнього засвоєння матеріалу, внести відповідні корективи. Тим самим формується мотивація для підготовки до кожного заняття, що дисциплінує студентів. Упровадження тестового контролю дає можливість підвищити об'єктивність оцінювання рівня знань і вмінь студентів на всіх етапах навчального процесу.

На кафедрі інфекційних хвороб з епідеміологією в навчальній та контролюючій комп'ютерних програмах до кожної теми розміщені тестові завдання та ситуаційні задачі, які дають можливість студенту самостійно перевірити і закріпити знання, підготуватися до підсумкового модульного контролю та ліцензійного іспиту "Крок-2". Використання альтернативних засобів навчально-контролюючої діяльності дозволяє оптимізувати освітній процес, формувати мотивацію аудиторного і самостійного навчання.

Важливий метод контролю якості підготовки студентів замість тестування – діалог. Ведення дискусії студента з викладачем на практичних заняттях допомагає привернути увагу, що підвищує інтерес до проблеми інфекційних хвороб, дозволяє уточнити всі питання, які виникають під час опрацювання матеріалу.

Актуальний метод контролю якості підготовки студентів – практичний тренінг, який використовується в навчальному процесі студентів 5 і 6 курсів. Студенти отримують на курацію хворого, проводять його опитування, (скарги, анамнез хвороби, епідеміологічний анамнез) і огляд, аналізують амбулаторну карту пацієнта, інтерпретують отримані результати лабораторних та інструментальних методів дослідження з метою встановлення попереднього діагнозу, визначають лікувальну тактику і подальше обстеження, що сприяє формуванню професійних навичок та розвитку клінічного мислення.

Одним з основних методів оцінювання якості підготовки студентів до занять є вирішення ситуаційних завдань. Він вимагає від студентів осмислення реальної ситуації і формує вміння застосовувати теоретичні знання, сприяє їх узагальненню та закріпленню, розвиває вміння аналізувати, знаходити причинно-наслідкові зв'язки, приймати самостійні рішення, що загалом сприяє формуванню клінічного мислення. Ситуаційні завдання містять інформацію про клінічну ситуацію, аналіз якої дозволяє оцінити стан пацієнта, обґрунтувати і встановити діагноз, скласти план обстеження та план лікування. Вирішення цих завдань пропонується під час позааудиторної роботи при підготовці до практичного заняття, на етапі самостійної роботи на практичному занятті з подальшим опитуванням і колективним обговоренням, а також на підсумковому модульному контролі та під час відпрацювання пропущеного заняття. Цей метод контролю дає змогу не тільки встановити рівень знань, а й визначити рівень розуміння проблеми та рівень клінічного мислення, якісно проконтролювати засвоєння студентом матеріалу.

На 6 курсі медичного факультету навчальний процес поєднує вивчення змісту тематичного плану робочої програми, систематизацію теоретичного матеріалу, вивченого на 5 курсі, і заходи, спрямовані на підготовку студентів до державної атестації, яка передбачає стандартизований тестовий контроль знань «Крок-2» і практично орієнтований іспит з терапії, до якого входять матеріали з дисциплін «Інфекційні хвороби» та «Епідеміологія».

Підвищення контролю якості освіти забезпечує ліцензійний інтегрований іспит «Крок-2» як засіб незалежного оцінювання рівня професійної компетентності фахівця. Підготовка до «Крок-2» передбачає опрацювання ситуаційних завдань на практичних заняттях.

Пріоритетний напрям навчання на заняттях зі студентами 6 курсу – практична робота, яка проводиться в діагностичному і приймальному відділеннях, а також у відділенні шлунково-кишкових інфекцій. Під час практичної роботи у відділеннях студенти ознайомлюються з медичною документацією, стандартизованими протоколами надання медичної допомоги пацієнтам з інфекційною патологією, в тому числі при невідкладних станах.

Важливий напрям у підвищенні контролю якості навчального процесу – використання електронного журналу обліку успішності студентів. Кожен студент має можливість переглянути свої оцінки з навчальних дисциплін, проаналізувати свою успішність, отримати дані про академічну заборгованість, підрахувати набрану кількість балів для складання підсумкового модульного контролю, що, безумовно, сприяє підвищенню відповідальності та мотивації до успішного навчання.

Отже, контроль якості отриманих знань і педагогічний моніторинг на кафедрі інфекційних хвороб з епідеміологією здійснюється на всіх етапах навчального процесу, що дозволяє забезпечити постійний зворотний зв'язок між студентом і викладачем щодо засвоєння навчального матеріалу. Використання альтернативних засобів навчально-контролюючої діяльності дозволяє оптимізувати освітній процес, формувати мотивацію аудиторного і самостійного навчання.

#### Список використаних джерел

1. Підвищення якості знань студентів та їх оцінка при вивченні інфекційних хвороб / Г.М. Дубинська, Н.П. Лимаренко, О.М. Ізюмська [та ін.] // Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти», 12-13 травня 2016 року, м. Тернопіль. – Т. 2. – С. 25-26.
2. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К. : ТОВ «ЦС», 2015. – 32 с.
3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К. : Ленвіт, 2006. – 35 с.
4. Чорновіл І.С. Самостійна робота при підготовці студентів-медиків у вищих навчальних закладах I-II рівня акредитації / І.С. Чорновіл // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітніх школах. – 2010. – Т. 61, № 8. – С. 490-496.